

การศึกษาวิจัยในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายธงไชย กิ่งทองกลาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสู่ศตวรรษที่ 21 ศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-076-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012749

I 10298447

A STUDY OF MORALE OF DISTRICT EDUCATION OFFICERS
AND CHIEFS OF DISTRICT ELEMENTARY EDUCATION
IN NORTHEASTERN REGION

Mr. Thongchai Deethonglang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1987

ISBN 974-568-076-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อนิติ นายธงไชย ทิทองกลาง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภูลย์
อาจารย์ กอบกุล พฤษะวัน

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมุติฐานในการวิจัย

ขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 10 ประการ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17 จังหวัด 203 อำเภอ และ 36 กิ่งอำเภอ ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งกลุ่ม (cluster sampling) เป็นรายจังหวัดทุกจังหวัด แล้วจึงใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เป็นรายอำเภอและกิ่งอำเภอ ได้จำนวนตัวอย่างประชากร

ฝ่ายละ 150 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบกำหนดคำตอบ (check-list) และแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) จำนวน 57 ข้อ ไปให้ศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ดำเนินการตอบแล้วส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.00 สำหรับค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1. ขบวนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ อยู่ในระดับสูง
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับขบวนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีขบวนการอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล ส่วนองค์ประกอบเกี่ยวกับขบวนการปฏิบัติงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีขบวนการอยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ ด้านลักษณะของงาน สำหรับองค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากนั้น ทั้งสองฝ่ายมีขบวนการอยู่ในระดับสูง
3. เมื่อเปรียบเทียบขบวนการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ปรากฏผลดังนี้
 - 3.1 ศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีขบวนการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านลักษณะของงาน ด้านสภาพการปฏิบัติงาน และด้านความมั่นคงของงาน
 - 3.2 ขบวนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ โดยส่วนรวมทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title A Study of Morale of District Education Officers
 and Chiefs of District Elementary Education
 in Northeastern Region

Name Mr. Thongchai Deethonglang

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya
 Mrs. Kobkul Brikshavana

Department Educational Administration

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purposes:

1. To study the morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education.
2. To compare the morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education.

Hypotheses:

The morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education concerning 10 factors are different.

Procedures:

The sample used in the study were 150 District Education Officers and 150 Chiefs of District Elementary Education from 203 districts and 36 sub-districts in 17 provinces of the northeastern region selected by

cluster sampling and simple random sampling. The data were collected from a questionnaire concerning the morale level of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education. A total of 282 questionnaires out of 300 copies were returned or 94.00 percent were analyzed. The statistical methods used in the research were percentage, mean, standard deviation and t-test.

Findings:

The results of the study were summarized as follows:

1. The morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education in the northeastern region was found at a high level.
2. The factor which affect the morale of the District Education Officers at a low level is the salary and collateral benefits. The factor which affect the morale of the Chiefs of District Elementary Education at a highest level is the work itself. The other factors are affect the morale of the both at a high level.
3. When the morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education are compared, the results are as follows:
 - 3.1 The morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education are significantly different at the .05 level for 3 factors : the work itself, working condition and security. The other factors are not significantly different.
 - 3.2 The morale of the District Education Officers and the Chiefs of District Elementary Education in general are significantly different at the .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
นงนภช บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาแนะนำและให้ความ
ช่วยเหลือในการวิจัยตลอดทั้งการตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง และอาจารย์กอบกุล พุฒชะวัน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำตลอดมา รวมทั้งท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในด้านการเก็บรวบรวมและประมวลผล
ข้อมูลจาก คุณชูศักดิ์ หมั่นสระเกษ คุณอุตร ชัยพงษ์ คุณบุญจันทร์ บัวรุ่ง คุณชาติร์ ดีทองหลาง
และคุณ สุเทพ เมย์ไธสง รวมทั้งท่านศึกษานิเทศก์อำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาแล้วข้างต้น
ไว้ ณ โอกาสนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณบิดามารดา คือ คุณพ่อชื่น และคุณแม่แดง
ดีทองหลาง ที่ให้การศึกษาและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ธงไชย ดีทองหลาง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหาร.....	11
ความหมายและความสำคัญของขวัญในการปฏิบัติงาน.....	16
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน.....	21
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน.....	28
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	39
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	39
สมมุติฐานในการวิจัย.....	39

บทที่	หน้า
ประชากร.....	40
กลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เสถียรภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	50
ตอนที่ 2 ผลการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	54
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลในการปฏิบัติงาน.....	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	73
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	73
สมมุติฐานในการวิจัย.....	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ขอเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	94
ประวัติผู้เขียน.....	102

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายจังหวัด.....	41
2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	46
3 แสดงจำนวนและการร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	50
4 แสดงจำนวนและการร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	51
5 แสดงจำนวนและการร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่ง.....	52
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามลักษณะของงาน.....	54
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในกาปฏิบัติงานตามสภาพการปฏิบัติงาน.....	56
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามความหนักของงาน.....	58
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามความแจ่มชัดของงาน.....	59
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามเงินเดือนและผลประโยชน์ที่เกื้อกูล.....	60
11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานและพนักงานอื่นๆ.....	62
12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามการได้รับการยอมรับและรู้สึกประสบความสำเร็จ.....	64
13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามนโยบายและการบริหารงาน.....	65
14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงานตามการบังคับบัญชาและความเชื่อมั่นในตัวบังคับบัญชา.....	67

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านสถานภาพทางสังคม..... 68
16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของขวัญในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับองค์ประกอบของขวัญทั้ง 10 ประการ..... 69
17	แสดงผลการเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับองค์ประกอบของขวัญทั้ง 10 ประการ..... 71